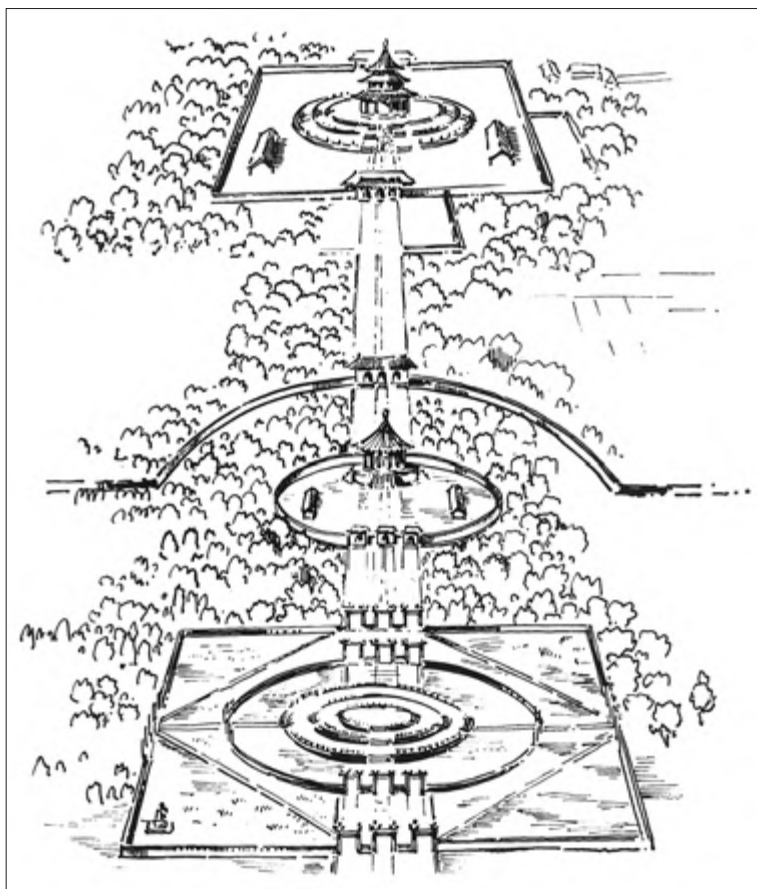

Świątynia Nieba w Pekinie

Ogólny układ planu świątyni chińskiej jest podobny do rezydencji świeckiej, a klasycznym przykładem takiego zespołu przestrzennego jest **Świątynia Nieba** w Pekinie, wzniesiona w 1420 r., później przebudowana (ryc. 21). Wzdłuż osi generalnej o kierunku północ-południe, droga prowadzi od wejścia głównego z południa, kolejno: przez kwadratowy dziedziniec z okrągłym Ołtarzem Nieba na trzech tarasach (kwadrat był symbolem ziemi, a koło symbolem nieba), następnie przez okrągły dziedziniec z okrągłą Świątynią Nieba, doprowadza do końcowego dziedzińca z najbardziej okazałą, również okrągłą Świątynią Modlitwy o Doroczny Urodzaj. Świątynia ta wybudowana została na planie koła o promieniu 15 metrów i wysokości ok. 38 m, z trójpoziomowym dachem. Wzdłuż dróg i wokół dziedzińców sadzono drzewa zimozielone, rzędowo – tak samo regularnie, jak był rozplanowany zespół budowli. Kompleks świątynny otoczony jest terenem parkowym i uznawany jest za jeden z symboli Pekinu (ryc. 22).

Ryc. 21. Widok ogólny układu Świątyni Nieba w Pekinie, szkic

Ryc. 22. Świątynia Modlitwy o Doroczny Urodzaj

Zespoły sepulkralne

Oddzielny rodzaj założeń przestrzenno-ogrodowych stanowiły zespoły sepulkralne, sytuowane z daleka od miast, często w malowniczych zakątkach kraju, na zboczach i u podnóży gór albo w dolinach. Typowy grobowiec cesarzy i dostojników dworskich zajmował obszerny teren otoczony murem i zadrzewiony, z kurhanem w środku. Całość założenia miała układ osiowo-symetryczny, orientowany wejściem od południa. Kurhan o formie zadrzewionego okrągłego pagórka lub ściętej piramidy, mieścił wewnątrz komory grobowe, które łączyły się podziemnym przejściem z wielką świątynią na dziedzińcu głównym, usytuowane zawsze od południa. Wejście do świątyni grobowej poprzedzał drugi, mały dziedziniec wstępny z pawilonem wejściowym oraz długa droga duchów zakończona główną bramą w formie p'ai lou (p. ryc. 9). Po obu stronach drogi duchów ustawiano liczne rzeźby kamienne o symbolicznym znaczeniu, wyobrażające głównie postacie zwierząt rzeczywistych (lwy, słonie, wielbłądy) i fantastycznych (chimery, uskrzydłone konie i lwy) oraz postacie wojowników – wszystkie ponadnaturalnej wielkości. Teren po obu stronach drogi duchów i za świątynią grobową był zadrzewiony zimozielonymi drzewami (przeważała sosna i dąb). Typowym przykładem zespołu sepulkralnego są zachowane grobowce Mingów: założyciela dynastii, cesarza Hung Wu